

YUNUS

PEYĞƏMBƏRİN KİTABI

GİRİŞ

«Yunus» Kitabı Allahın əmrinə tabe olmaq istəməyən Yunus peyğəmbərin başına gələn əhvalatlardan bəhs edir. Allah ona möhtəşəm Aşşur imperatorluğunun paytaxtı Nineva şəhərinə getməyi buyurmuşdu. O dövrdə Aşşur İsrailin qatı düşməni idi. Buna görə də Yunus Allahın sözünü oradakılara çatdırmaq istəmirdi. Çünki o, Allahın rəhmli olmasına əmin idi. Bilirdi ki, Ninevalılar tövbə etsə, Allah onları məhv etməz. Bir neçə hadisə baş verəndən sonra, nəhayət, Yunus məcburiyyət qarşısında qalaraq Allaha itaət etdi. Yunusun peyğəmbərliyi yerinə yetməyəndə bu onu çox qəzəbləndirdi, Allah isə ona ibrət dərsi verdi.

Bu kitabdan aydın görünür ki, Allah təkcə İsrail xalqını deyil, bütün bəşəriyyəti cəzalandırmaq və məhv etmək əvəzinə bağışlamaq və xilas etmək istəyir.

Kitabın məzmunu:

1:1-17 Yunusun çağırışı və itaətsizliyi

2:1-10 Yunusun tövbəsi və xilas

3:1-10 Ninevalıların tövbə etməsi

4:1-11 Allahın Ninevalılara rəhmi

Yunusun çağırışı və itaətsizliyi

1 ^{1a} Rəbbin sözü Amittay oğlu Yunusa nazil oldu: ² «Qalx, Ninevaya – o böyük şəhərə get və ona qarşı car çək, çünki oradakıların pisliliyi gəlib Mənə qədər çatmışdır». ³ Lakin Yunus Rəbbin hüsurundan Tərşişə qaçmaq üçün qalxdı. Yafoya enib Tərşişə gedən bir gəmi tapdı. Yol haqqını verib Rəbbin hüsurundan getmək üçün onlarla birlikdə Tərşişə gedən gəmiyə mindi.

^a 1:1 2Pad. 14:25

⁴Lakin Rəbb dəniz üzərində güclü külək qaldırdı, dənizdə böyük bir fırtına qopdu və gəmi az qala parçalanacaqdı. ⁵Gəmiçilər qorxuya düşüb hər biri öz allahını çağırırdı və gəmi yüngülləşsin deyərək orada olan yükləri dənizə atdılar. Yunus isə gəminin aşağı hissəsinə enmişdi və uzanıb bərk yuxuya getmişdi. ⁶Gəmi rəisi onun yanına gəlib dedi: «Sən nə yatırsan? Qalx, öz allahını çağır. Bəlkə sənin allahın bizi yada salar və biz məhv olmarıq».

⁷Gəmiçilər bir-birlərinə dedi: «Gəlin püşk ataq, görək kimə görə bu bəla başımıza gəldi?» Püşk atdılar və püşk Yunusa düşdü. ⁸O zaman Yunusdan soruşdular: «Bizə de, başımıza gələn bu bəla kimə görədir? Sən sənətin nədir? Haradan gəlirsən? Vətənin haradır? Hansı xalqdansan?» ⁹Yunus cavab verdi: «Mən İbraniyəm. Dənizi və torpağı yaradan göylərin Allahı Rəbdən qorxuram». ¹⁰Onlar çox qorxdı və dedi: «Sən bunu nə üçün etdin?» Çünki Yunusun Rəbdən uzaqlaşmaq üçün qaçdığını bildirdilər, bunu onlara özü nəql etmişdi.

¹¹Dəniz get-gedə coşduğuna görə onlar Yunusdan soruşdular: «Səninlə nə edək ki, dəniz qarşımızda sakitləşsin?» ¹²Yunus onlara dedi: «Məni götürüb dənizə atın, onda dəniz qarşınızda sakitləşər, çünki bilirəm, bu böyük fırtına mənə görə baş verib». ¹³Lakin gəmiçilər sahilə yan almaq üçün səylə avar çəkməyə başladı, amma bacarmadı. Ona görə ki dəniz onlara qarşı get-gedə coşurdu. ¹⁴O zaman onlar Rəbbə fəryad edərək dedilər: «Ya Rəbb, Sənə yalvarırıq, qoyma bu adamın canından ötrü məhv olaq. Günahsız qan üstümüzə qalmasın! Çünki Sən, ya Rəbb, Öz istədiyini etmişən». ¹⁵Onlar Yunusu götürüb dənizə atdı və dənizdəki fırtına yatdı. ¹⁶Onda adamlar Rəbdən bərk qorxdı və Rəbbə qurban təqdim edərək əhd etdi.

^{17b} Yunusu udmaq üçün Rəbb böyük bir balıq yetirdi və Yunus üç gün-üç gecə balığın qarnında qaldı.

Yunusun tövbəsi və xilas

2 ¹Yunus balığın qarnından Allahı Rəbbə dua edib dedi:

- ² «Əzab içində Rəbbi çağırdım,
O mənə cavab verdi.
Ölülər diyarının bağrından fəryad etdim,
Sən mənim səsimi eşitdin.
- ³ Sən məni dərinə, dənizin qoynuna atdın,
Məni sellər sarıdı,
Sənin bütün ləpələrin və dalğaların
Üstümdən keçdi.

- 4 Mən dedim: "Sənin gözlərinin önündən qovuldum",
Lakin yenə Sənin müqəddəs məbədinə görəcəyəm.
- 5 Nəfəsim kəsilənə qədər məni sular bürüdü,
Məni dərinliklər aldı,
Başıma yosunlar sarıldı.
- 6 Dağların dibinə qədər endim,
Arxamca əbədilik dünya bağlandı.
Lakin, ya Rəbb Allahım, Sən canımı dərin çuxurdan çıxartdın.
- 7 Daxilimdə canım üzüləndə Rəbbə üz tutdum,
Mənim duam Sənə,
Sənin müqəddəs məbədinə çatdı.
- 8 Puç olan bütlərə səcdə edənlər
Onlara verilən lütfdən imtina edərlər.
- 9 Amma mən Sənə şükür nəğməsi ilə qurban gətirəcəyəm,
Əhdimi yerinə yetirəcəyəm.
Xilas Rəbdədir!»

10 Rəbb balığa əmr etdi və balıq Yunusu ağzından quruya qaytardı.

Ninevalıların tövbə etməsi

3 ¹Rəbbin sözü Yunusa ikinci dəfə nazil oldu: ²«Qalx, Ninevaya – o böyük şəhərə get və sənə söyləyəcəyim sözləri onlara car çək». ³Yunus Rəbbin sözünə görə qalxıb Ninevaya getdi. Nineva Allahın nəzarində böyük şəhər idi. Oranı üç günə gəzib-dolaşmaq olardı. ⁴Yunus şəhəri gəzməyə başlayıb bir günlük yol getdi və car çəkərək dedi: «Qırx gündən sonra Nineva dağılacaq!»

⁵Ninevalılar Allaha inandılar, oruc elan edərək böyükdən kiçiyə qədər hamı çul geyindi. ⁶Bu xəbər Nineva padşahına çatanda o, taxtından qalxaraq şahlıq libasını əynindən çıxartdı və çul geyinib külün üstündə oturdu. ⁷Padşah özünün və əyanlarının adından buyurdu ki, Ninevada elan edib desinlər:

«Nə insanlar, nə heyvanlar, nə mal-qara, nə də ki qoyun-keçi heç nə yeməsin, otlağa getməsin və su içməsin. ⁸İnsanlar da, heyvanlar da çul geyinsin və var gücləri ilə Allaha fəryad etsin. Hər kəs öz pis yolundan və əllərinin zorakılığından dönsün. ⁹Kim bilir, bəlkə Allah rəhmə gəlib, qızgın qəzəbini bizdən döndərər və biz məhv olmarıq».

¹⁰Allah onların işlərini, pis yoldan döndüklerini gördü. Ona görə də rəhm edib əvvəlcə onların üstünə göndərmək istədiyi bəlanı göndərmədi.

© 3:4-5 Mat. 12:41; Luka 11:32

Allahın Ninevalılara rəhmi

4 ¹Bu iş Yunusun heç xoşuna gəlmədi və o hirslandı. ^{2d} O, Rəbbə dua edərək dedi: «Ya Rəbb! Mən hələ ölkəmdə ikən bunu demirdimmi? Buna görə də mən Tarşişə qaçdım, çünki bilirdim, Sən lütfkar, rəhmli, hədsiz səbirli, bol məhəbbətli Allahsan və rəhm edib bəla göndərməzsən. ³İndi isə, ya Rəbb, yalvarıram, mənim canımı al, çünki mənim üçün yaşamaqdansa, ölmək yaxşıdır». ⁴Rəbb dedi: «Hirslənməyin yaxşı işdirmi?»

⁵Yunus şəhərdən çıxdı və şəhərin şərq tərəfində oturdu. Orada özünə çardağ düzəldib kölgəsində oturdu ki, şəhərdə nə baş verəcəyini görsün. ⁶Rəbb Allah Yunusun başı üstünə qalxıb kölgə salmaq və onu pis halından qurtarmaq üçün bir gənəgərçək bitkisi yetirdi. Yunus bu bitkiyə görə çox sevindi. ⁷Lakin ertəsi gün sübh tezdən Allah bir bitki qurdu yetirdi. Qurd bitkini içindən yedi və bitki qurudu. ⁸Günəş çıxanda Allah isti səmum küləyi yetirdi. Günəş onun başını yandırdı və o taqətdən düşüb özü üçün ölüm diləyərək dedi: «Mənim üçün yaşamaqdansa ölmək yaxşıdır». ⁹Allah Yunusa dedi: «Məgər sən bu bitkiyə görə hirslənməyin yaxşı işdirmi?» O dedi: «Əlbəttə, yaxşıdır, elə hirsələndim ki, az qala ölüm».

¹⁰Onda Rəbb dedi: «Sən zəhmətini çəkmədiyən və yetişdirmədiyən, bir gecədə bitən və bir gecədə məhv olan bitkiyə acıyırsan. ¹¹Bəs sağ əlini sol əlindən ayıra bilməyən yüz iyirmi mindən çox insanın və çoxlu heyvanın yaşadığı böyük şəhər Ninevaya Mən necə acımayım?»

^d 4:2 Çıx. 34:6; Say. 14:18; Neh. 9:17; Zəb. 86:15; 103:8; 145:8; Yoel 2:13